งานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ
จังหวัดสุโขทัย
ครั้งที่ 20 ปี 2539

ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
THE SIAM COMMERCIAL BANK PUBLIC COMPANY LIMITED

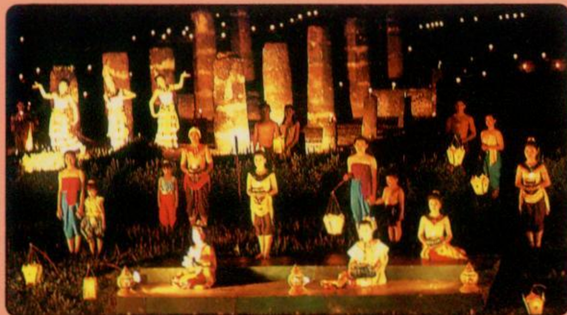
ลอยกระทง

จากอดีตกาลอันยาวนานนับได้ 700 กว่าปีแล้ว ดินแดนที่มีชื่อว่า **"สุโขทัย"** ซึ่งมีความหมายว่า **"รุ่งอรุณแห่งความสุข"** แห่งนี้เป็นแหล่งกำเนิดความเป็นชาติขึ้นเป็นครั้งแรก เอกราชของคนไทยได้เริ่มต้น ณ ถิ่นนี้

จากร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า ศิลปวัฒนธรรมของความเป็นไทยได้เริ่มต้น และสืบสานมาถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นชาติที่มีภาษาหนังสือใช้เป็นของตนเอง บ่งบอกถึงความมีอารยธรรมสูงส่งและวิวัฒนาการเป็นมรดกตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน และสิ่งหนึ่งที่ทุกคนภาคภูมิใจอย่างยิ่ง คือ **การสืบสานประเพณีลอยกระทง**

งานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ซึ่งเชื่อกันว่าได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยสุโขทัยเป็นราชธานีเมื่อประมาณ 700 กว่าปีล่วงแล้ว จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์คือ ศิลาจารึกหลักที่ 1 ที่ว่า ***"เมืองสุโขทัยนี้มีสี่ปากประตูหลวงเที้ยร ย่อมคนเสียดเข้ามาดูท่านเผาเทียนเล่นไฟ"***

วัตถุประสงค์ของการจัดงานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของไทย ให้ประชาชนชาวไทยทุกคนได้ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติและรักษาไว้ให้มั่นคง ทำให้เมืองสุโขทัยที่เคยเจริญรุ่งเรืองในอดีตได้กลับคืนสู่บรรยากาศเก่าอีกครั้ง

เผาเทียนเล่นไฟ

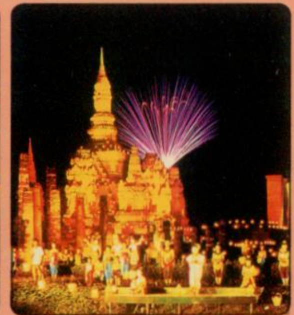
คำว่า **"เผาเทียน เล่นไฟ"** เป็นคำที่ปรากฏอยู่ในหลักศิลาจารึกที่ 1 ที่ว่า ***"เที้ยรย่อมคนเสียดกันเข้ามาดูท่านเผาเทียนเล่นไฟ เมืองสุโขทัยมีดังจักแตก"*** ***เที้ยร*** มีความหมายว่า จุดเทียนเพื่อบูชาและขอขมาพระแม่คงคาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จุดไฟเป็นขั้นต้นของการตามไฟและแยกไฟ

ส่วนคำว่าเล่นไฟ **"เล่น"** หมายถึงการทำอะไรให้เป็นที่สนุกเพลิดเพลิน เล่นไฟ ก็คือ ทำให้เป็นที่สนุกสนานเพลิดเพลินด้วยไฟ

ตามประวัติศาสตร์ชาติต่าง ๆ รู้จักการเล่นไฟ แต่วิธีเล่นนั้นคงจะผิดแผกแตกต่างกันทั้งรูปแบบ ลักษณะและวิธีการ เช่น จีน เล่นด้วยประทัด มอญ เล่นลูกหนู อีสาน เล่นบั้งไฟ การเล่นไฟนี้จึงเล่นอย่างไรก็ได้ แต่ให้มีเสียงดัง มีแสงสว่าง เคลื่อนไหว มีสีสันสวยงาม

การเล่นไฟในสมัยสุโขทัยคงจะเล่นกันด้วยการนำถ่านไม้ผสมกับดินประสิวนำมาอัดให้แน่น เวลาจุดแล้วเกิดแสงสว่างและมีแรงดันให้เกิดการขับเคลื่อน ถ้าอัดแน่นเปลวไฟก็เคลื่อนสูง ถ้าพุ่งไปได้ไกลก็ยิ่งเป็นการดี

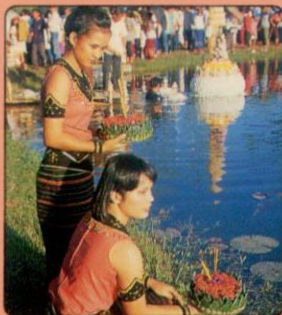

นางนพมาศ

นางนพมาศ เป็นธิดาของพราหมณ์โชติรัตน์ และนางเรวดี พราหมณ์ผู้บิดามีตำแหน่งเป็นพระศรีมโหสถ ยศกมเลศตรรไลหงส์ พงศ์มหาพฤฒาจารย์ เมื่อครั้งนางจะเกิดบิดาได้นิมิตว่า เห็นดอกไม้แย้มบานผิดฤดูกาล มีกลิ่นหอมรวยๆ ไปทั่วนคร ส่วนมารดานิมิตไปว่าได้เยี่ยมบัญชร พระเจ้าแผ่นดินชมแสงพระจันทร์อยู่จนตื่น นางกำเนิดในวันเพ็ญเดือน 3 พื้นอากาศปราศจากเมฆ พระจันทร์ทรงกลด แสงประภัสสร รัศมีขาวเจือเหลืองอ่อน เสวยพระฤกษ์บุษยะ

นางนพมาศเป็นหญิงที่มีลักษณะงดงามเป็นศิริมงคล เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่นด้วยความรัก ได้รับการอบรมศึกษาอย่างดีจนมีความรู้สมเป็นสตรีนักปราชญ์ รอบรู้ทั้งคดีโลก และคดีธรรม นางพร้อมด้วยสมบัติทั้ง 3 คือ 1. รูปสมบัติ 2. สติปัญญาสมบัติ 3. ทรัพย์สมบัติ เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป

ด้วยเหตุที่นางมีความงดงามเฉลียวฉลาดเพียบพร้อมนี้เอง เมื่อนางรุ่นสาวชันษา 15 ปี เกียรติยศของนางล่วงรู้ไปถึงโสตขององค์พระร่วงเจ้า พระองค์พึงพอพระราชหฤทัยโปรดให้นางถวายตัวเป็นพระสนมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

กำหนดการจัดงาน

งานประเพณีลอยกระทง เผาเทียน เล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย ครั้งที่ 20 ปี 2539 ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

21 พฤศจิกายน 2539

เวลา 20.00 น.	- ซ้อมใหญ่การแสดงแสง เสียง บริเวณหน้าวัดมหาธาตุ

22 พฤศจิกายน 2539

พิธีบวงสรวงพระแม่ย่า

เวลา 07.00 น.	- ผู้มีเกียรติพร้อมบริเวณพิธี
	- การแสดงดนตรีไทย
เวลา 07.15 น.	- ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ประธานเดินทางมาถึงบริเวณพิธี
เวลา 07.20 น.	- ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระแม่ย่า
	- ประธานจุดธูปเทียนเพื่อประกอบพิธีบวงสรวงพระแม่ย่า
	- พราหมณ์ประกอบพิธีบวงสรวงพระแม่ย่า
	- รำบวงสรวงของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

ขบวนเครื่องสักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 08.30 น.	- ขบวนพานพุ่ม ฉัตรทอง ขบวนรำสุโขทัย ขบวนสวดสรภัญญะ โคมชัก-โคมแขวน พร้อมบริเวณถนนด้านทิศใต้ วัดมหาธาตุ
เวลา 09.30 น.	- ขบวนเครื่องสักการะเคลื่อนขบวนเข้าสู่บริเวณพิธี

พิธีสักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 10.00 น.	- หัวหน้าส่วนราชการ สถานศึกษา พ่อค้า ประชาชน ถวายพานพุ่ม
เวลา 10.29 น.	- ประธานเดินทางมาถึงบริเวณพิธี
เวลา 10.39 น.	- ประธานจุดธูปเทียนบูชาพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ประธานถวายพานพุ่ม
- ประธานจุดธูปเทียนเครื่องสักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- พราหมณ์ประกอบพิธีสักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- สดุดีบุรพกษัตราธิราชและบรรพชนสุโขทัย ท่านองสรภัญญะของโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม
- รำบวงสรวงของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
- การแสดงชุดรำสุโขทัยของโรงเรียนอุดมดรุณี

เวลา 11.00 น. - เสร็จพิธี

เวลา 13.00 น. - การแสดงศิลปพื้นบ้าน มหกรรมดนตรีไทย การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านบริเวณด้านทิศตะวันออกของอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (ใกล้ประตูทางเข้าอุทยานฯ ด้านหน้า)

เวลา 19.00 น. - ประกวดโคมชัก-โคมแขวน บริเวณอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 20.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 1)

เวลา 22.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 2)

เวลา 23.00 น. - การเล่นไฟ บริเวณสระตระพังตระกวน

23 พฤศจิกายน 2539

เวลา 13.00 น. - การแสดงศิลปพื้นบ้าน มหกรรมดนตรีไทย การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านบริเวณด้านทิศตะวันออกของอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (ใกล้ประตูทางเข้าอุทยานฯ ด้านหน้า)

เวลา 18.00 น. - งาน "ข้าวขวัญวันเล่นไฟ" บริเวณหน้าวัดมหาธาตุ

เวลา 20.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 1)

เวลา 22.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 2)

เวลา 23.00 น. - การเล่นไฟ บริเวณสระตระพังตระกวน

24 พฤศจิกายน 2539

พิธีรับพระประทีป-กระทงพระราชทาน

เวลา 11.00 น. - ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และผู้ร่วมงานพร้อมบริเวณพิธีด้านหน้าอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 11.30 น.
- ขบวนรถพระประทีป-กระทงพระราชทาน ถึงบริเวณพิธี ด้านหน้าอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- กองตำรวจเกียรติยศทำความเคารพ
- วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
- เจ้าหน้าที่อัญเชิญพระประทีปกระทงพระราชทานลงจากรถ
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยอัญเชิญพระประทีป กระทงพระราชทานประดิษฐานบนแท่นในพิธี
- การแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
- เสร็จพิธีรับพระประทีปกระทงพระราชทาน

เวลา 13.00 น. - การแสดงศิลปพื้นบ้าน มหกรรมดนตรีไทย การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านบริเวณด้านทิศตะวันออกของอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (ใกล้ประตูทางเข้าอุทยานฯ ด้านหน้า)

เวลา 14.00 น. - ขบวนแห่พระประทีป-กระทงพระราชทานในบริเวณอุทยานฯ ประกอบด้วย
1. ขบวนพระประทีป กระทงพระราชทาน
2. ขบวนกระทงใหญ่ นางนพมาศ
3. ขบวนมักศิลโอยทาน
4. ขบวนมรดกสุโขทัย มรดกไทย-มรดกโลก
5. ขบวนพ่อขุนเข้าเมือง

เวลา 19.00 น. - การประกวดกระทงใหญ่ ณ สระตระพังตาล

เวลา 19.00 น. - การประกวดกระทงเล็ก บริเวณหน้าอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 19.00 น. - การประกวดนางนพมาศ ณ เวทีด้านทิศตะวันออกอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 20.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 1)

เวลา 21.30 น. - ประกาศผลการประกวดต่าง ๆ และมอบรางวัลการประกวดทุกประเภท ณ เวทีด้านทิศตะวันออกอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

เวลา 22.00 น. - การแสดงแสง-เสียง บริเวณวัดมหาธาตุ (รอบที่ 2)

เวลา 23.00 น. - พิธีเผาเทียนเล่นไฟ บริเวณวัดชนะสงคราม

เวลา 23.00 น.
- พิธีลอยกระทงพระราชทาน
- การเล่นไฟ บริเวณสระตระพังตระกวน

ตารางการแสดงแสงเสียง

Light and sound Presentations Timetable

วัน เดือน ปี date	จำนวนรอบ show	รอบที่ 1 เวลา 1 th show	รอบที่ 2 เวลา 2 th show
ศุกร์ที่ 22 พ.ย. 39 Fri Nov, 22 96	2	20.00 น.	22.00 น.
เสาร์ที่ 23 พ.ย. 39 Sat Nov, 23 96	2	20.00 น.	22.00 น.
อาทิตย์ที่ 24 พ.ย. 39 Sun Nov, 24 96	2	20.00 น.	22.00 น.

1. ราคาบัตรชมการแสดงแสงและเสียง 200 บาท ทุกที่นั่ง
   Ticket available at 200 Baht Per Person
2. บัตรงานข้าวขวัญวันเล่นไฟ ชุดละ 2,400 บาท จำนวน 4 ท่าน (รวมค่าชมการแสดงแสงและเสียง)
   Ticket "KHAOKWAN" Food Dinner oneset 2,400 Baht for four person
3. จองบัตรล่วงหน้าได้ที่ สำนักงานจังหวัดสุโขทัย ศาลากลางจังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 611619, 610898
   Tickets can be booked advane at Sukhothai Provincial Authorities telephone (055) 611619, 610898
4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดพิษณุโลก (055) 252743